

Když už bylo uprostřed svátků, vstoupil Ježíš do chrámu a učil. Židé se divili a říkali: „Jak to přijde, že se vyzná v Písmech, když ho tomu nikdo neučil?“ Ježíš jim odpověděl: „Mé učení není mé, ale toho, kdo mě poslal. Kdo chce činit jeho vůli, pozná, zda je mé učení z Boha, nebo mluvím-li sám za sebe. Kdo mluví sám za sebe, hledá svou vlastní slávu; kdo však hledá slávu toho, který ho poslal, ten je pravdivý a není v něm nepravosti. J 7, 14-18

Kolegové faráři, a nejen farářky dost často přemýšlí nad tím, že se jim za jejich kázání nedostává žádné zpětné vazby, natož reakce. Možná je to i dobře, dnešní doba je navíc úplně jiná, ale možná je to i trochu škoda, dokonce bychom vedle Bible měli číst i noviny, ale to bych opravdu nerad. Číst noviny je dnes navíc dost nuda, maximálně ještě některé komentáře, ale jinak to opravdu za nic nestojí. Ti lepší kazatelé tak sledují spíš internet, který je našťastí natolik rozmanitý, že se to ještě dá. Mě vždycky učili, že má farář číst hlavně knížky, beletrii atd. a blaze všem, kdo tak činí. Já jsem v posledních dvou letech hlavně psal, a to je taky špatně. Po farářích se navíc dnes vyžaduje už úplně něco jiného, takže se i Ježíš nakonec odvolává k tomu, který ho poslal a nenechává na sobě nic znát, tím méně to, odkud to vlastně všechno má. Nebo spíš dává najevo, že to není jeho, ale toho, který ho poslal a jim to tak musí i stačit.

Dovolte mi však ještě krátké zamyšlení nad tím, co dnes vlastně lidi nejvíc zajímá. Nedávno jsem o tom měl poměrně dlouhý rozhovor s kolegyní v Jimramově. Pozornost dnes budí hlavně konkrétní příběhy ze života. To je dobře zapamatovatelné, v Litomyšli kazatel Církve bratrské kázal o tom, jak jel ve vlaku, s kolegyní farářkou jsme z toho měli osypky. Ale lidi to baví, není v tom ani žádná myšlenka, jen plochý popis situace, to dnes jede. Musí to být ze života, kázat z vlastní zkušenosti asi aby to bylo vnitřně přesvědčivé, jde čistě o formu, obsah by na nás už byl moc. Nic složitějšího, co nejjednoduššího, krátká, jednoduchá kázání. Časem na to budeme přistoupit všichni. Kdysi se ještě mluvilo o tom, že má být kázání aktuální asi jako obrana před přehnaným biblismem, tou aktuálností se mínilo více sledovat dnešní dobu. Místí a nemyslím to nijak ironicky, jsou v tom kolegové z reformovanějších církví.

Problém dnešní doby je v tom, že je prostě příliš složitá a strašně těžko se jí rozumí. A nepomůžou tomu ani dílčí problémy, jako je daňový balíček ani výše státního dluhu nebo jak se tomu říká. A celková politická situace jakbysmet. Jeden můj prastrýc se každého neustále ptal, co si myslí o současné politické situaci, nás mladé tím vždycky trochu štvál, protože ať jsme řekli, co jsme chtěli, většinou to bylo špatně, bez znalosti historických analogií, bez četby novin atd. Porozumět současné politické situaci, ale také světu, ve kterém žijeme, jak to i on sám nazýval, totiž vyžaduje ho nejen sledovat, ale také se mu naučit rozumět, naučit se o něm přemýšlet, ale takovému, jaký je a ne jak ho chceme vidět a optikou věčnosti, nikoli jen naší časnosti. Druhá věc je ta, že těch informací je moc, a sami se v nich trochu ztrácíme, je jich moc a naše myšlení už na to nemůže stačit. A není divu, svět je dnes strašně složitý.

Ani my faráři často nevíme, co si o tom všem máme myslet, někdy si však říkám, že abychom si mohli něco myslet, musí být co myslet, někdy se tomu také říká předmětné myšlení, jako že musíme mít nějaký předmět, věc, kterou vůbec můžeme myslet. Jeden známý filosof nakonec přišel s nepředmětným myšlením, myšlením tak trochu pro samotné myšlení a bylo to hrozně zajímavé. Sledovat samotný pohyb myšlenek a nejen to, co vůbec máme myslet. Ale je to zároveň dost náročné, už protože lidské myšlení je všelijaké. Nejlepším řešením je tak naučit se myslet o sobě, a v teologii se tomu prý říká myslet v duchu nebo také nechat některé věci na Duchu svatém. Jako že nemusíme všechno vymyslet my, ale můžeme to nechat také na nějaké vyšší mocnosti. Dokonce ani naše kázání nemusí hned procházet nějakou reflexí.

Ale můžeme to nechat na Duchu svatém, co si z toho člověk vezme a co z toho bude moci sdělit i těm ostatním. A Duch si většinou věje, kam chce, tu někoho přivane, tu někoho odvane, ale mám za to, že člověk na to obvyčejně nemá žádný vliv. I my faráři se musíme naučit kázat jednou pro šest lidí a podruhé pro čtyřicet. A nemáme na to žádný vliv. Spíš jsme z toho už docela dost unavení, že nikdy nevíme, kdo všechno přijde a jestli jsme na ně i na to dostatečně dobře připraveni. I Pán Ježíš nakonec řekne, že to, co říká, není jeho, ale toho, který ho poslal a kdo chce, ten to tak i přijme a kdo nechce, ten to může i odmítnout. A kdo chce činit to, co chce Bůh, tak už sám pozná, jestli to, co říká Ježíš, je zároveň z Boha nebo mluví-li ten člověk sám za sebe. A že je mezi Slovem Božím a tím lidským tak hluboká hranice, která se jen nesnadno překračuje, což sice neznamená o své víře a víře v Boha nemluvit vůbec, ale zároveň i s určitou pokorou. Při každém slovu o Slovu totiž zároveň hledáme slávu toho, který poslal nejen jeho, totiž Pána Ježíše, ale právě i jeho Slovo a jen tím můžeme být i pravdiví a nemusí v nás být nepravosti. Pravdivost a pravost totiž nejsou jen etické pojmy, podle kterých by se lidé mohli řídit, ale právě filosofické, kterými lze hlavně myslet. Myslet v pravdě a nemyslet v nepravosti. A právě tu pravdivost a pravost přináší i ten, kdo přichází v Duchu.

Ale abych to trochu odlehčil. To, co nás vedle konkrétních lidských situací a příběhů ze života nejvíc zajímá, je, co s námi bude. Nějak bylo, nějak bude, říkal prý Jan Chroust, bývalý kurátor v Jimramově. A o to jde, že nějak bylo a nějak bude a je celkem jedno jak ani se nemusíme nijak strachovat, že by to s námi nějak špatně dopadlo. Bývalý farář ze Sněžného a Daňkovic Michael Erdinger předpovídá, že během deseti dvaceti let máme opět plné kostely. A má pravdu, nejen že uplyne čtyřicet let od nástupu demokracie, ale hlavně i církvi konečně dojde, že to má dělat nějak trochu jinak a ti lidé se vrátí. Ani se jim nebudeme muset nijak podbízet, ale vrátí se sami. A to hlavně proto, že se vrátí do změněných podmínek a jak říká bývalý farář v Jimramově Tomáš Jirků, který tam svého času měl stodvacetihlavou mládež, konečně dostanou prostor. Zatím jsme však stále na začátku, nebo spíš někde na konci první čtvrtiny a ne, že by tu ten prostor nebyl už teď, ale myšlenkově jsme opravdu stále na začátku. A ještě to opravdu chvíli potrvá, než se i my sami někam posuneme, každý sebemenší krok totiž obvykle trvá několik let. Ale jsem si jist tím, že právě po uplynutí i finančního příspěvku od státu, což bude během těch dvaceti let a přechodu na samofinancování dojde i k tomu, že i lidem začne na církvi o něco víc záležet a i církve začne myslet trochu jinak a už nepůjde jen o peníze, protože spíš než ony, tak nebudou faráři a dojde jí, že ty lidi vlastně potřebuje a jim, že vlastně potřebuje ty lidi. Že lidé potřebují církve kvůli společenství, a ne kvůli sobě a církve potřebuje lidi ne kvůli penězům, ale proto, že se i Kristus stal člověkem a potřebuje nás.

Do té doby můžeme řešit hlavně svou minulost a hledat slávu minulých let, kdy bylo jen v kostele sto dvacet lidí a dvacet dětí vepředu při vánoční besídce a zapisovaly se poznatky z kázání a tak dále. Vtipné je na tom to, že jsem se při jedné pastorační návštěvě setkal se steskem ne po tom, že to tak kdysi bylo, ale po tom, že dnes už je to úplně jinak a nelze to poměřovat s tím, co tak kdysi bylo, ale právě se současnou situací, která vyloženě volá po tom dělat to i nějak jinak, nějak nově, ale hlavně tak, aby to toho současného člověka vůbec mohlo oslovit, a to právě nejen formálně, ale i obsahově. To jest i nějak jinak a nově promýšlet, co je i ta víra, naděje a láska a kde se může potkat i se zkušeností současného člověka. Přičemž víra je dnes o tom, že se Pánu Bohu mohu svěřit se vším, co mě trápí, ale i těší, naděje je v tom, že tím život i nekončí a láska v tom, že se ani ve společenství ostatních věřících nemusíme cítit tak sami. A můžeme být zároveň pravdiví a nemusí v nás být žádné nepravosti. Ale nejen eticky, ale právě i filosoficky, to jest pravdiví v tom, že hledáme to, co je Boží a v jeho slávě a nemusí v nás být žádné nepravosti, že hledáme slávu toho, který Pána Ježíše i posílá, slávu Boží. A právě i v této slávě, ač se to často nezdá, slavíme i každou neděli, i když teď zrovna ne, nedělní bohoslužby. Nejde totiž o slávu naši, ale skutečně o slávu Boží. Amen.